

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets nieuwbouw Esdalcollege, Borger

projectnummer: P000187

Onderwerp: Beknopte natuurtoets nieuwbouw Esdalcollege

Datum: 07-05-2021

Inleiding

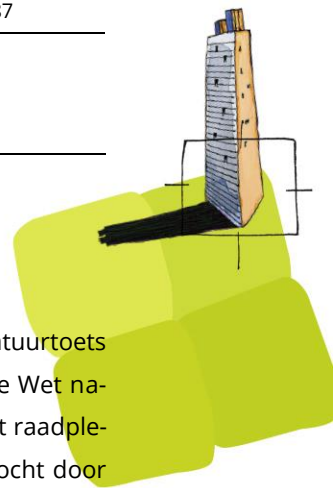
KADER

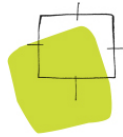
In het kader van de plannen voor de nieuwbouw van het Esdalcollege is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 7 april 2021 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: zwaar bewolkt, droog, circa 6 °C en een stevige wind.

PLANGEBIED

Het plangebied met de nieuwbouwlocatie van de school ligt in het westen van Borger, ten zuiden van de N374 (Borgerveldweg) en ten westen van de IJzertijdstraat. Omdat de definitieve locatie ten tijde van het veldbezoek nog niet bekend was, is een strook van circa 75 m breed en 150 m lang parallel aan de Borgerveldweg bekeken (figuur 1).

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Plangebied (rood omlijnd). (Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl)

Het noordelijke gedeelte van het plangebied bestaat uit struweel, een graspad en opgaande beplanting parallel aan de Borgerveldweg. Het zuidelijke gedeelte bestaat uit net ingezaaid grasland. Langs de IJzertijdstraat, ten oosten van het plangebied staan bedrijfspanden. Er zijn een aantal greppels aanwezig die het plangebied van west naar oost doorsnijden, waar ten tijde van het veldbezoek geen water in stond.

Voor de ontwikkeling van de school zal grond worden vergraven en vegetatie worden verwijderd. Het is nog onbekend of bomen worden verwijderd, dit is afhankelijk van de situering van de school.

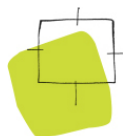

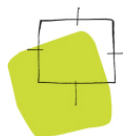
Foto 1, 2 (boven): Impressie op 7 april 2021 van het plangebied gezien vanaf de IJzertijdstraat richting het westen. Foto 3 en 4. (onder): Het plangebied gezien vanuit het westen (7 april 2021)

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van waarnemingen van de laatste vijf jaar in Nationale Database Flora en Fauna (NDFF²) (NDFF - 4 mei 2021 10:06:28) blijkt dat binnen een straal van 1 km rond het plangebied diverse beschermde plant- en diersoorten bekend zijn. Het betreft een vaatplant, vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren en amfibieën.

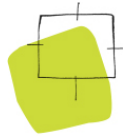
Het agrarische perceel in het zuidelijk deel van het plangebied bestaat uit op het moment van het veldbezoek uit net ingezaaid gras. In het noordelijk deel is het gras wat ruiger en groeien er ook algemene plantensoorten als duizendblad, smalle weegbree, schapenzuring, gewoon struisgras, gewone veldbies, muskusaasjeskruid en klein kruiskruid. De opgaande beplanting bestaat uit eik, berk als bomen en sleedoorn, meidoorn en hazelaar als struiken langs de weg. De aangetroffen soorten duiden op matig voedselrijke tot matig voedselarme opstandigheden. Beschermde plantensoorten, zoals het uit de omgeving bekende kluwenklokje (NDFF) zijn niet aangetroffen tijdens het inventariserende veldbezoek en wordt op basis van de terreingesteldheid niet verwacht. Het kluwenklokje is een zeer zeldzame soort van met name het rivierengebied die in Drenthe alleen als niet-wilde soort wordt aangetroffen.

In de opgaande beplanting in het plangebied zijn geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen aangetroffen. Het plangebied kan wel onderdeel vormen van het foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd en sperwer (NDFF). In de bosschages en bomen in het plangebied kunnen verder algemene vogelsoorten, zoals merel, heggemus en roodborst tot broeden komen.

In de opgaande beplanting zijn geen holtes of scheuren aangetroffen die kunnen maken dat de bomen geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Het plangebied zelf is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger. De bomen en struiken langs de Borgerveldweg vormen samen met bomen langs Poolse Bevrijderslaan een doorgaande structuur en kan als zodanig een onderdeel zijn van een vliegroute voor vleermuizen.

Het plangebied biedt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals haas, konijn en egel. Ten tijde van het veldbezoek is ook een konijnenhol aangetroffen. Voor de te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

² Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). De NDFF is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFF geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn de niet-vrijgestelde zoogdiersoorten steenmarter, eekhoorn, bever en otter bekend (NDFF). Er zijn geen eekhoornnesten of voor boomarter geschikte holtes aanwezig in het plangebied. De bosschage is ook te klein om als leefgebied te fungeren voor deze soorten. Verblijfplaatsen van steenmarter kunnen worden uitgesloten in het plangebied op basis van het veldbezoek. Wel kan het plangebied onderdeel vormen van het foerageergebied van deze soort. Voor otter en bever ontbreken geschikte watergangen.

Delen van het plangebied kunnen landbiotoop vormen voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker en gewone pad (NDFF). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Drenthe een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Door het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied en de directe omgeving is het plangebied niet geschikt voor niet-vrijgestelde amfibieënsoorten.

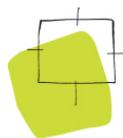
Voor beschermde soorten van de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden ontbreekt geschikt biotoop en/of ontbreken waarnemingen uit de wijde omgeving van het plangebied (NDFF).

TOETSING

Bij uitvoering van het project verandert het foerageergebied voor sperwer en buizerd. Voor deze soorten wordt het projectgebied naar verwachting minder geschikt, maar in de directe omgeving is in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten door verlies van foerageergebied treden dan ook niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels in de directe omgeving kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

De bomen en struiken langs de weg kunnen onderdeel vormen van een vliegroute voor vleermuizen. Als deze structuur in stand blijft of zelfs versterkt wordt richting het oosten zijn negatieve effecten op een vliegroute voor vleermuizen uitgesloten. Als deze structuur niet in stand blijft, dan dient nader onderzoek plaats te vinden naar een vliegroute voor vleermuizen. Het plangebied heeft waarde als foerageergebied voor vleermuizen, maar vormt hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen. Bij uitvoering van het plan kan het plangebied minder geschikt worden als foerageergebied, maar het zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden voor foeragerende

vleermuizen. In bebouwde delen met tuinen in het zuiden, bij bomenrijen en bosschages in de omgevingen langs de randen is in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied voor deze soortgroep aanwezig. Negatieve effecten door verlies van foerageergebied zijn dan ook niet aan de orde.

Als gevolg van de werkzaamheden verandert het foerageergebied van steenmarter. Voor deze soort zal het projectgebied naar verwachting echter niet ongeschikt worden als foerageergebied. In de omgeving is bovendien in ruime mate alternatief en deels ook hoogwaardiger foerageergebied voor steenmarter aanwezig. Negatieve effecten zijn dan ook niet aan de orde.

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen tot slot verblijfplaatsen van enkele vrijgestelde beschermde amfibieën- en zoogdiersoorten worden vernietigd en verstoord. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De aanwezige beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Drenthe. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

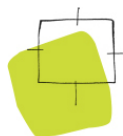
Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als opgave opgenomen in de Nationale omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in de Omgevingsvisie Drenthe en de bijbehorende Provinciale Omgevingsverordening Drenthe.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet in of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen gebied beschermd middels de Wnb betreft het Natura 2000-gebied 'Drouwenerzand' wat is gelegen op een afstand van ruim 3,5 km ten noorden van het plangebied. Het meest nabijgelegen NNN-gebied ligt op ruim 950 m ten zuiden van het plangebied.

TOETSING

Gezien de afstand, de inrichting van het tussenliggende gebied met bebouwing en wegen en de aard van de ontwikkeling, zijn veel potentiële effecten op het Natura 2000-gebied op voorhand uit te sluiten. Over 3 km kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Daarom is een AERIUS-berekening uitgevoerd (zie bijlage in bestemmingsplan). Hieruit blijkt dat tijdens de aanleg- en gebruiksfase geen sprake is stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden. Negatieve effecten door stikstofdepositie kunnen dan ook uitgesloten worden.

Gezien de afstand tot het NNN en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op NNN-gebieden. Het project is niet in strijd met het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid.

Conclusie

Voor een toetsing aan de soortenbescherming van de Wnb is, op basis van het uitgevoerde veldbezoek (d.d. 7 april 2021) en het raadplegen van bronnen en gelet op de aard van het plan een voldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan, mits de groene structuur langs de Borgerveldweg in stand blijft.

Blijft deze niet in stand dan is nader onderzoek nodig naar de functie als vliegroute voor vleermuizen. De periode waarin dit onderzoek uitgevoerd kan worden loopt van 15 april tot 1 oktober. Het nader onderzoek wijst uit of het aanvragen van een ontheffing soortbescherming van de Wnb noodzakelijk is.

Uit de toetsing komt verder naar voren dat rekening moet worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedenbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten in Natura 2000-gebieden. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal natuurbeleid niet in strijd met de Provinciale Omgevingsverordening.